

Visie op Sportvoorzieningen 2022

In opdracht van gemeente Oldambt

g e m e e n t e
O l d a m b t

Inhoud

Inleiding.....	3
Afbakening	4
Koppeling met andere beleidsterreinen	4
Rol van de gemeente	5
Definitie verschillende soorten sportvoorziening.....	5
Gemeentelijke ondersteuning sportinfrastructuur.....	6
Harmonisatie en beheer	7
Herijking beheersovereenkomsten 2022.....	7
Kaders voor het beleid op sportvoorzieningen.....	8
PIJLER 1 SPORTAANBOD.....	8
PIJLER 2 LEEFBAARHEID	8
PIJLER 3 ONTWIKKELING JEUGD, GEZONDHEID EN WELZIJN	8
PIJLER 4 MAATSCHAPPELIJK ONDERNEMEN.....	9
Gemeentelijke bijdrage beheerskosten	10
Transitieperiode	10
Omnisport, nieuwbouw en renovaties	11
Omni-sportaccommodatie(s)	11
Verantwoordelijkheid geven aan gebruikers.....	11
Eigen bijdrage bij ontwikkeling nieuwe of verbetering bestaande infrastructuur	12
Kosten en financiering	13
Tijdpad.....	14
2022 Formuleren beleidskader en concretisering plannen	14
2023 – 2025 Transitie periode	14
2026 – 2038 Stabilisatie periode.....	14
2038 Herijking visie	14
Bijlage 1	15
Overzicht kadastrale sportvoorzieningen	15
Bijlage 2	18
Aandachtspunten herijking beheersovereenkomsten.....	18

Inleiding

Na de herindeling is de Sportnota 2011 ontwikkeld. Het doel van de sportnota 2011 was onder andere een heldere visie te presenteren over welke sportaccommodaties de gemeente Oldambt nodig heeft, welke tarieven en subsidies de gemeente moet gaan hanteren en welk sportstimuleringsbeleid. Uitgangspunt hierbij was dat sport en bewegen voor alle bewoners toegankelijk, betaalbaar en bereikbaar zou blijven.

De evaluatie over de afgelopen tien jaar is, dat het uitgangspunt nog altijd even valide is als 10 jaar terug, maar dat de ontwikkelingen en randvoorwaarden (o.a. bezuinigingen) een nieuwe situatie creëren, waarvoor een herijking van de visie op sportvoorzieningen noodzakelijk is.

In het achterliggende decennium is de wens tot harmonisatie, clustering van sporten, herstructurering van accommodaties en noodzakelijke bezuinigingen op de structurele kosten steeds nadrukkelijk aanwezig geweest. Toch lukte het telkens niet om tot concrete oplossingen te komen. Goede ideeën waren er wel, maar die strandden omdat er nog geen eenduidig beleid was waaraan deze ideeën konden worden getoetst.

Sporten is een belangrijk maatschappelijk thema, juist in Oldambt. Zowel de fysieke en mentale gezondheid worden positief beïnvloed. Het samen sporten in verenigingsverband is belangrijk voor de sociale cohesie binnen gemeenschappen en vergroot de leefbaarheid in dorpen. Het sportonderwijs en teamsport is essentieel voor de ontwikkeling van de jeugd. Kortom sport kan ingezet worden voor vele maatschappelijke beleidsdoeleinden. Deze visie gaat echter niet over de visie op sport zelf, maar over de rol en verantwoordelijkheid die de gemeente heeft en neemt in de fysieke randvoorwaarden voor de sport.

Met deze visie op sportvoorzieningen beogen wij de uitgangspunten te formuleren waarop concrete (beleids)plannen kunnen worden gemaakt én uitgevoerd. De visienota zelf heeft geen financiële component, anders dan reeds vastgestelde besluiten ten aanzien van de begroting.

De visie is erop gericht, toekomstige colleges en raden in staat te stellen keuzes te kunnen maken voor de concrete uitwerking van plannen voor één of meerdere omni-sportaccommodaties, een positieve leef- en beweeg omgeving in de dorpen en voor eenduidige afspraken met alle sportverenigingen over het gebruik van (gemeentelijke) sportaccommodaties.

Algemene visie op gemeentelijke sportaccommodaties:

**“INWONERS VAN DE GEMEENTE OLDAMBT OP EEN VEILIGE EN
VERANTWOORDE WIJZE MET PLEZIER SPORTIEF ACTIEF LATEN ZIJN”.**

Deze “Visie op sportvoorzieningen 2022” is vastgesteld in de vergadering van B&W op 25 januari 2022.

Afbakening

Deze visie gaat over die voorzieningen waar de gemeente zichzelf een belangrijke rol in het kader van de fysieke leefomgeving toeschrijft. Deze rol kan een wettelijke basis, een (structurele) maatschappelijke verantwoordelijkheid of een incidenteel karakter hebben. Prioritair gaat deze visie dan ook over sportvoorzieningen waarbij de gemeente (juridisch en/of economisch) eigenaar is van de grond en/of opstallen. In bijlage 1 “Sportvoorzieningen gemeente Oldambt 2021” is een opsomming van alle sportvoorzieningen gegeven waarvan de gemeente op 1 oktober 2021 juridisch eigenaar (gemeentelijk vastgoed) is.

De visie biedt de mogelijkheid om vanuit iedere rol de juiste middelen aan te wenden. Het sluit aan bij de bestaande maatschappelijke visies op onderwijs, gezondheid, welzijn en leefbaarheid met sport als ingrediënt. Het biedt ook input voor het accommodatiebeleid van het gemeentelijk vastgoed. Als laatste biedt het input voor het toekomstig aanbod van woon-, leef- en recreatieruimte.

De visie gaat daarmee niet over het maatschappelijk ondersteunen van (sportende) inwoners, verenigingen, evenementen en initiatieven. Dat zal nader uitgewerkt moeten worden in een sportvisie. Uiteraard is deze visie wel gekoppeld aan die taakvelden en is het afgestemd met de andere beleidsterreinen van de gemeente.

Koppeling met andere beleidsterreinen

- Sport en Welzijn (Sportakkoord)
- Gebiedsgericht werken (Leefbaarheid)
- Vastgoedbeheer (Accommodatie nota)
- Accommodatiebeheer (Huur en bezetting)
- Onderwijs (Wettelijke taak gymzalen PO en VO)
- Nationaal Programma Groningen

Rol van de gemeente

In de gemeente Oldambt kennen we diverse soorten sportvoorzieningen voor diverse sporten. Een belangrijk element binnen deze visie is of de gemeente eigenaar is van de sportvoorzieningen. Daarom maken we een duidelijk onderscheid tussen de verschillende rollen die de gemeente ten aanzien van de verschillende soorten sportvoorzieningen heeft.

Uitgangspunt bij deze onderverdeling is het eigendom en het gebruik. De rol van de gemeente ten aanzien van sportverenigingen - aangesloten bij bonden die lid zijn van NOC NSF¹, individuele sporters, onderwijsinstellingen en commerciële sportaanbieders, eventueel aangesloten bij het Platform Ondernemende Sportaanbieders (POS) – zal verschillen.

Met de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning in 2007, ter vervanging van de Welzijnswet, verdwenen sport en sportieve recreatie uit de wet. Sinds dat moment is er geen publieke wettelijke taak meer voor de overheid om sport beschikbaar en toegankelijk te maken voor de bevolking. De gemeente Oldambt voelt wel een maatschappelijke verantwoordelijkheid op dit beleidsterrein.

De gemeente Oldambt verdeelt in deze visie de sportinfrastructuur in vijf soorten sportvoorzieningen

1. Gemeentelijke sportvoorzieningen
2. Sportvoorzieningen gekoppeld aan onderwijs
3. Sportvoorzieningen gekoppeld aan verenigingen
4. Sportvoorzieningen gekoppeld aan ondernemers
5. Sporten in de openbare ruimte (BIOR)

Definitie verschillende soorten sportvoorziening

1. Gemeentelijke sportvoorzieningen

Een gemeentelijke sportvoorziening is een sportaccommodatie waar iedere individuele inwoner/bezoeker of sportvereniging – eventueel tegen een vergoeding – gebruik van kan maken. Het beheer van een gemeentelijke sportvoorziening ligt bij de gemeente.

- *Voorbeelden zijn de (gemeentelijke) zwembaden en (gemeentelijke) sporthallen.*

2. Sportvoorzieningen gekoppeld aan het onderwijs

De gemeente heeft wel een wettelijke taak ten aanzien van het beschikbaar stellen van sportvoorzieningen aan het basis onderwijs. Bij de huisvesting van het voortgezet onderwijs is de gemeente ook verantwoordelijk voor het realiseren van de gebouwen. Na realisatie gaat het beheer en economisch eigendom over naar het onderwijs.

- *Voorbeelden zijn de gymzalen bij het openbaar onderwijs*

¹ 93 landelijke sportorganisaties (77 sportbonden en 16 geassocieerden) zijn aangesloten bij NOC*NSF en vertegenwoordigen samen bijna 24.000 sportverenigingen met in totaal 5,2 miljoen georganiseerde sporters.

3. Sportvoorzieningen gekoppeld aan verenigingen

Met name bij competitiesport zijn de sportaccommodatie en de vereniging aan elkaar gekoppeld door de eisen die aan een sport(veld) worden gesteld. Traditioneel worden deze sportaccommodaties vaak door slechts één vereniging gebruikt.

- *Voorbeelden zijn de voetbalvelden, tennisvelden en de fietscross en ijsbanen*

4. Sportvoorzieningen gekoppeld aan ondernemers

In de laatste decennia is een trend ingezet waarbij sporters “consumenten”. Hierbij zijn ze geen onderdeel van een vereniging of sportploeg, maar kopen ze de sportinfrastructuur voor hun sportbeoefening in bij een (sport)ondernemer.

- *Voorbeelden hiervan zijn de sportscholen, maneges en vechtsport-studio's*

5. Sporten in de openbare ruimte

Ten slotte wordt er in de openbare ruimte gesport. Hierbij is er geen aanwijsbare fysiek accommodatie of sportveld, maar dient de openbare ruimte als sportinfrastructuur.

- *Voorbeelden zijn wielrennen, mountainbiken, hardlopen, wandelen en watersporten*

Gemeentelijke ondersteuning sportinfrastructuur

De gemeente bepaalt de mate van ondersteuning op deze sportinfrastructuur op basis van haar visie “Inwoners van de gemeente Oldambt op een veilige en verantwoorde wijze met plezier sportief actief laten zijn”. Er is dan ook een duidelijk onderscheid in de verantwoordelijkheid van de gemeente ten aanzien van de realisatie, het onderhoud en beheer van deze sportvoorzieningen.

Ten aanzien van het beheer beschrijven we drie opties.

- De gemeente is beheerder en is verantwoordelijk voor het gehele beheer van de accommodatie. Gebruikers “consumenten” en kunnen geen eisen stellen aan het kwaliteitsniveau van de accommodatie.
- Er is een (professionele) beheersorganisatie waarbij de gebruikers (bijv. verenigingen) een aanzienlijke invloed op het beheer en het kwaliteitsniveau van het sportaanbod hebben.
- De gebruikers zijn beheerder(s) en hebben volledig en zelfstandig invloed op het kwaliteitsniveau van het sportaanbod.

In het sport accommodatiebeleid wordt dit verder uitgewerkt aan de hand van de volgende uitgangspunten.

- Waar mogelijk is/zijn de gebruiker(s) primair verantwoordelijk voor al het beheer van de sportaccommodatie.
 - Vereniging(en)
 - Onderwijs
- Daar waar het openbaar karakter zwaarder weegt dan het verenigingsgebruik ligt de verantwoordelijkheid primair bij de gemeente, dan wel een door de gemeente aangewezen beheerder.
 - Zwembad, gemeentelijke sporthal
- Voor ieder sportcomplex waarbij de gemeente (juridisch) eigenaar is van de grond of het complex wordt een beheersovereenkomst gesloten. Ook intern.

Harmonisatie en beheer

Sinds de herindeling heeft er geen harmonisatie Sportvoorzieningen plaatsgevonden. Oorzaak is deels gelegen in de verscheidenheid van kwaliteit van de sportvoorzieningen en de (vooral economische) eigendomssituaties. Recente studies van Sweco² en Antea³ geven vooral een beeld van dit kwaliteitsniveau, maar geen antwoord op de wijze van harmoniseren anders dan een hele grote investering.

Er is echter wel één hele duidelijke overeenkomst. Voor alle sportvoorzieningen in bijlage 1 (Sportvoorzieningen gemeente Oldambt 2021) geldt dat de gemeente Oldambt juridisch eigenaar is van de gronden waarop de sportvoorziening is gevestigd.

Voor de harmonisatie van het beheer van de sportvoorzieningen gelden de volgende uitgangspunten.

- Gelijke sporten worden (structureel ⁴) op gelijke voorwaarden ondersteund.
- Over de voorwaarden kan per sportsoort door de sportverenigingen input worden geleverd tot 1 juni 2022. De gemeente gaat hierover met de verenigingen in gesprek om te voorkomen dat het eenzijdig door de gemeente wordt bepaald.
- Eenmalige besluiten en/of overeenkomsten uit het verleden ten behoeve van individuele verenigingen worden niet meegewogen in de harmonisatie. Het gaat om een gelijke behandeling vanaf 1-1-2023.

Herijking beheersovereenkomsten 2022

Bij de harmonisatie van de sportvoorzieningen is het primaire uitgangspunt, dat er in 2022 een nieuwe beheersovereenkomst voor alle in bijlage 1 genoemde locaties wordt afgesloten.

- Alle bestaande overeenkomsten en niet schriftelijke vastgelegde afspraken (mondelinge of veronderstelde werkafspraken) worden - tot het eind van 2022 geldend en gerespecteerd – per 1-1-2023 opgezegd.
- Het streven is per 1 januari 2023 voor ieder sportcomplex een nieuwe beheersovereenkomst te sluiten, gebaseerd op de huidige overeenkomsten aangevuld met de harmonisatievoorwaarden.

In bijlage 2 worden de aandachtspunten voor de beheersovereenkomsten genoemd. Deze aandachtspunten worden – in afstemming met de verenigingen – juridisch op rechtsgeldigheid getoetst.

² 2016 Eindrapport Sportaccommodaties Winschoten en 2017 Conceptrapportage buitensportaccommodaties (Sweco)

³ 2020 Notitie Scenario's clustering sportacc Oldambt (Antea)

⁴ Door ze structureel op gelijke voorwaarden te ondersteunen voorkomen we ad-hoc beslissingen binnen één begrotingsjaar.

Kaders voor het beleid op sportvoorzieningen

De kaders voor het beleid op sportvoorzieningen zijn gebaseerd op vier pijlers. Dit zijn de afwegingskaders waarbinnen de raad in de toekomst structurele of incidentele ondersteuning ten behoeve van sportvoorziening (van of voor verenigingen) besluitvorming realiseert.

- Sportaanbod
- Leefbaarheid
- Ontwikkeling, gezondheid en welzijn
- Maatschappelijk ondernemen

PIJLER 1 SPORTAANBOD

Om het belang van de sportvoorziening te duiden kijken we naar de inrichting van het sportaanbod:

- Aantal leden (al dan niet spelend in competitieverband)
 - Aantal ook in relatie tot landelijke aantallen binnen een sportsoort
- Afspiegeling van de bevolking (jong/oud, man/vrouw etc.)
- Uniek aanbod (ter illustratie 13x voetbal versus 1x honkbal)
- Onderlinge bereidheid tot samenwerking (bijvoorbeeld Omnisport)
- Ontwikkeling van de sport op langere termijn/alternatieven
- Noodzaak (wettelijk kader) sportaanbod bij onderwijs
- Lange termijnvisie sportaanbod
- Bereikbaarheid sportaanbod

PIJLER 2 LEEFBAARHEID

Om het belang van de sportvoorziening te duiden kijken we naar de invloed die het heeft op leefbaarheid:

- Samenwerking tussen verenigingen in de dorpskernen
- Afspiegeling van de bevolking (jong/oud, man/vrouw etc.)
- Belang van de accommodatie voor de jeugd en ouderen in de dorpskernen
- Alternatieve maatschappelijke functies van de accommodaties die niet of minder efficiënt op andere locaties binnen het dorp of wijk realiseerbaar zijn.

PIJLER 3 ONTWIKKELING JEUGD, GEZONDHEID EN WELZIJN

Om het belang van de sportvoorziening te duiden kijken we naar de invloed die het heeft op ontwikkeling, gezondheid en welzijn:

- Noodzaak (wettelijk kader) sportaanbod bij onderwijs
- Een leven lang gezond bewegen (zijn er reële alternatieven)
- Gebruik door de dorpsinwoners
- Koppeling met de doelen en ambities van het SportAkkoord
- Koppeling met het nog te ontwikkelen Sport-, beweeg- en Gezondheidsbeleid
- Koppeling met de te vanaf 2022 te actualiseren omgevingsvisie voor Oldambt (volgens de Omgevingswet maakt gezondheid deel uit van de fysieke leefomgeving)

PIJLER 4 MAATSCHAPPELIJK ONDERNEMEN

In het bedrijfsleven kennen we de term Maatschappelijk Verantwoord ondernemen, waarbij (commerciële) organisaties binnen hun bedrijfsvoering een maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen. Sportverenigingen kennen net als het bedrijfsleven een vorm van bedrijfsvoering. Het “ondernemen” bestaat dan uit het genereren van inkomsten om de kosten en doelstellingen van de vereniging te behalen. Het genereren van die inkomsten kan ook een tegenprestatie zijn als bijdrage in maatschappelijke vraagstukken.

Om het belang van de sportvoorziening te duiden kijken we naar de mate van maatschappelijke activiteit:

- Uitgangspunten van de vitale sportvereniging
 - Toekomstbestendige sportaanbieders
 - Opzet begroting van de vereniging (inkomsten – uitgaven)
 - Contributies, sponsoring, vrijwilligerswerk, subsidies elders
- Lange termijnvisie sportaanbod
- Onderlinge samenwerking met onderwijs, welzijn, cultuur, zorg etc.
- Beheervisie van de verenigingen
- Social Return on Investment (SROI) van de sport
 - De gemeente investeert in sport, de sport draagt bij in maatschappelijke vraagstukken binnen de gemeente.

Toekomstbestendige sportaanbieders zijn professioneel georganiseerd en financieel gezond. Het zijn sportverenigingen of ondernemende sportaanbieders die antwoord hebben op toenemende vergrijzing, individualisering en digitalisering. Ze werken waar nodig en mogelijk samen om aan de veranderende, toekomstige vraag te voldoen.

Gemeentelijke bijdrage beheerskosten

De gemeente heeft in haar begroting vanaf 2023 structureel 2,5 miljoen euro beschikbaar voor de beheerskosten van alle (gemeentelijke) sportvoorzieningen. Dit is het geld voor de kosten, bijdragen en onderhoud voor het in stand houden van de sportvoorzieningen, waarbij rekening gehouden met de bezuinigingen van 650.000 in het Herstelplan (Raadsvergadering 11 november 2019).

Er zal een herverdeling van de structureel beschikbare 2,5 miljoen euro plaatsvinden op basis van de ontwikkelingen die gedurende de periode 2022-2025 worden gerealiseerd. Verenigingen wordt gevraagd meer zelfstandig – bij voorkeur gezamenlijk met andere verenigingen – en meer efficiënt het beheer vorm te geven.

Het niveau van beheer kan door de verenigingen positief worden beïnvloed door zelfredzaamheid (inzet vrijwilligers) en het genereren van meer en andere inkomsten.

Incidenteel (periode 2022-2025) wil de gemeente de verenigingen daarbij ondersteunen door middelen en kennis ter beschikking te stellen. De beheerders/verenigingen kunnen hiervoor plannen aan het college voorleggen

Ook de huidige gemeentelijke bijdrage voor onderhoud aan de individuele verenigingen zal herijkt worden. Al in 2022 dient er op de buitensport accommodaties een besparing van 120.000 euro structureel te worden gerealiseerd. Bij voorkeur door een herverdeling en efficiëntere inzet van alle beschikbare middelen voor zowel het dagelijks onderhoud (individuele bijdragen aan verenigingen) als het groot jaarlijks onderhoud (in 2021 nog extern ingekocht door de gemeente). Per 1 januari 2023 zal de gemeentelijke bijdrage voor onderhoud integraal aan de beheerders van de sportvoorzieningen ter beschikking worden gesteld, waarbij een verdelingsgrondslag zal worden gebruikt welke vóór 1 juli 2022 samen met de betrokken beheerders wordt vastgesteld. Komen de partijen er samen vóór 1 juli 2022 niet uit, dan stelt de gemeente de verdelingsgrondslag eenzijdig vóór 1 oktober 2022 op de meest objectieve wijze vast.

Transitieperiode

In principe is de harmonisatie per 1 januari 2023 afgerond. Echter kunnen er nog praktische zaken spelen ter uitwerking van deze harmonisatie. Denk onder andere aan het organiseren van een beheersorganisatie, lopende contracten van verenigingen met externe opdrachtnemers voor het onderhoud, concrete plannen tot samenwerking tussen verenigingen. De gemeente gaat in haar visie daarom uit van een transitieperiode van 2022 tot en met 2025. Gedurende die periode zal de gemeente incidenteel en individueel beoordelen of en hoe een beheerder extra ondersteund moet worden teneinde een rechtvaardige harmonisatie te realiseren.

Omnisport, nieuwbouw en renovaties

Het realiseren van Omnisportparken, nieuwbouw of renovaties vraagt om incidentele financiële middelen. Uitgangspunt bij al deze vraagstukken is, dat het initiatief bij de verenigingen/gebruikers zelf ligt. Eenmaal een goedgekeurd initiatief kan rekenen op procesondersteuning van de gemeente, waarbij in samenwerking een concept plan op hoofdlijnen wordt geschreven en een eerste financiële indicatie van de kosten van realisatie (incidenteel) en beheer (structureel) worden geschetst. Uiteraard ligt het initiatief voor de gemeentelijke voorzieningen – zoals beschreven in “De rol van de gemeente”- bij de gemeente zelf.

Welke plannen nemen we als gemeente in overweging?

- Omnisport
 - Initiatief door verenigingen
 - Procesondersteuning gemeente
 - Samen fondsenwerving voor incidentele kosten
 - Structurele kostenbesparing op beheerskosten
 - Logische en haalbare locatie
 - Onderbouwing vanuit de 4 pijlers van deze visie op sportvoorziening
- Nieuwbouw of renovaties
 - Te allen tijde een aantoonbare minimale eigen bijdrage van de realisatiekosten
 - Financieel
 - Zelfwerkzaamheid
 - Onderbouwing vanuit de 4 pijlers van deze visie op sportvoorziening

Omni-sportaccommodatie(s)

In juli 2020 heeft de raad ingestemd met de Startnotitie Programma omni-sportaccommodaties. In de startnotitie staat een heldere definitie en toch is er bij veel verenigingen onduidelijkheid over wat het nu voor hen in gaat houden. Met name de (kleinere) vereniging in de dorpskernen maken zich ongerust over hun toekomst en daarmee over de leefbaarheid in de dorpen.

In aanvulling op de startnotitie – waarbij het uitgangspunt blijft één of meerdere omni-sportaccommodaties te ontwikkelen – heeft de gemeente ook oog voor een duurzame en toekomstbestendige sportinfrastructuur in de kleinere kernen. En ook dáárbij is het uitgangspunt, dat samenwerking met andere verenigingen en organisaties die duurzaamheid bevorderen. We spreken in de kleinere kernen dan ook niet van omni-sportaccommodaties, maar meer van multifunctionele accommodaties. De gebiedsregisseurs kunnen hierbij als verbinder worden ingezet.

Verantwoordelijkheid geven aan gebruikers

Een duurzame sportinfrastructuur begint bij de gebruikers. Als er geen (of onvoldoende) belangstelling is voor een sport, dan is er ook geen noodzaak voor een accommodatie voor die sport. De primaire vraag voor een sport accommodatie vloeit voort uit interesse die de inwoners van de gemeente Oldambt voor deze sport hebben. Ook het (wedstrijd)niveau waarop de sport wordt beoefend is primair afhankelijk van de sporters zelf.

Er is sinds 2007 geen wettelijke taak voor de gemeente ten aanzien van de sportinfrastructuur. Het is een autonome bevoegdheid waarvoor de gemeente een maatschappelijke verantwoordelijkheid voelt. Op basis daarvan wordt de ondersteuning aan sporters in het algemeen - en sportverenigingen in het bijzonder - ingevuld.

Dit houdt voor de gemeente Oldambt in, dat we graag meedenken in de plannen om een duurzame sportinfrastructuur te behouden.

De gemeente stuurt – waar mogelijk - ook op meer samenwerking en zelfredzaamheid. De gemeente zal – behoudens de gemeentelijke voorzieningen – niet automatisch de trekker of opdrachtgever zijn bij nieuwe ontwikkelingen of renovaties. In onze visie zal deze samenwerking en zelfredzaamheid leiden tot beheersorganisaties voor sportaccommodaties. Dat kán gelden voor een omni-sportaccommodatie, maar ook voor diverse gelijkwaardige sportaccommodaties.

Waar nodig kan de gemeente hiervoor haar expertise inzetten, grond voor accommodaties ter beschikking stellen en in het beheer en exploitatie van de accommodaties ondersteunen.

Eigen bijdrage bij ontwikkeling nieuwe of verbetering bestaande infrastructuur

Naast het dagelijks en het jaarlijks specialistisch onderhoud zijn sportaccommodaties onderhevig aan groot planbaar onderhoud. Te denken valt aan renovaties van velden, bouwkundige aanpassing aan opstallen etc.

Beheerders kunnen een bijdrage van de gemeente vragen minimaal 2 jaren voorafgaand aan dit onderhoud. De gemeente kan dan – bij goedkeuring – het bedrag in de begroting van het jaar van het geplande onderhoud opnemen. Bij zulke aanvragen dient de beheersorganisatie/vereniging altijd zelf een eigen deel bij te dragen. Dat kan door een percentage van het bedrag zelf te sparen, maar ook door sponsoring of subsidies elders te realiseren. Ook kunnen zelfwerkzaamheden financieel worden vertaald. Het percentage wordt door de raad in een beleidskader vastgesteld.

Hierbij zien we een duidelijke koppeling met een integraal huisvestingsplan onderwijs, waarbij een integraal onderhoud- & vervangingsplan sportaccommodaties en een investeringsagenda wenselijk is. Een voordeel daarvan is dat gemeente en clubs waar ze aan toe zijn: beiden kunnen in hun meerjaren begroting dan rekening houden met toekomstige investeringen.

Kosten en financiering

In 2019 heeft de gemeente Oldambt in haar herstelplan voor de begroting 2020-2023 besloten, dat er op de sportvoorzieningen in totaal structureel 650.000 euro moet worden bezuinigd op een begroting van afgerond 3.150.000 euro. Dit houdt in, dat er na 2023 in de begroting structureel 2.500.000 euro beschikbaar is voor sportvoorzieningen.

- Structureel saldo begroting (na aftrek inkomsten)
 - 2021 3,15 miljoen euro
 - 2022 3,00 miljoen euro
 - 2023 2,50 miljoen euro
- Wat moet daarvoor gebeuren (beheerskosten)
 - Regulier dagelijks onderhoud (inclusief bijdragen aan verenigingen daarvoor)
 - Storingsgevoelig onderhoud (herstelwerkzaamheden)
 - Planbaar lange termijn en specialistisch onderhoud (bouwkundig, elektrisch etc.)
- Incidentele ondersteuning in het gemeente breed belang (investeringen)
 - Renovaties en nieuwbouw
 - Vervangingsinvesteringen

Tijdsplan

Na de vaststelling van deze visie zal de raad worden geïnformeerd en in afstemming met de verenigingen (gebruikers) de beleidskaders worden geformuleerd. Deze beleidskaders zullen medio juni 2022 aan de raad worden voorgelegd. Globaal ziet daarna het tijdsplan er als volgt uit.

2022 Formuleren beleidskader en concretisering plannen

Op basis van de beleidskaders kunnen initiatiefnemers samen met de gemeente werken aan concretisering van plannen. De gemeente ondersteunt de initiatiefnemers in het proces en stemt zoveel mogelijk overlappende initiatieven op elkaar af. Er zijn niet voldoende (incidentele middelen) om alle initiatieven te honoreren.

De meest kansrijke initiatieven worden voorgelegd aan de raad, waarop de raad haar voorkeur uit gaat spreken voor het realiseren van een of meerdere concrete plannen.

Ook zal – bij voorkeur samen met de verenigingen – de harmonisatie vorm krijgen. In 2022 moeten alle overeenkomsten aangaande het beheer van de sportaccommodaties worden geactualiseerd op basis van een harmonisatie model.

2023 – 2025 Transitie periode

In de transitieperiode worden alle harmonisatievoorstellen doorgevoerd. In 2023 zijn de nieuwe beheersovereenkomsten van kracht, waarbij het college – waar noodzakelijk op incidenteel niveau – een overgangsregime kan afspreken tot uiterlijk 31-12-2025.

In de transitieperiode zal gestart worden met de uitvoering van de concrete plannen waar de raad haar voorkeur voor heeft uitgesproken.

2026 – 2038 Stabilisatie periode

In de stabilisatieperiode wordt invulling gegeven aan alle gemaakte afspraken in de voorgaande periode. Hierbij zal met name aandacht zijn voor het monitoren van de beheers afspraken opdat de duurzaamheid van de sportinfrastructuur voor de inwoners gewaarborgd blijft.

Nieuwe initiatieven worden getoetst aan de criteria van deze visie en moet passen binnen de financiële kaders die in de dan geldende begroting passen.

2038 Herijking visie

De sport- en beweegwereld is ontzettend dynamisch. De ontwikkelingen in deze sector volgen elkaar traditioneel in rap tempo op en wat we vandaag bedacht hebben, kan morgen alweer achterhaald zijn. Mochten deze ontwikkelingen zich daadwerkelijk voordoen is een tussentijdse evaluatie en aanpassing van de tijdsplanning wenselijk

Bijlage 1

Overzicht kadastrale sportvoorzieningen

Accommodatie	Plaats	Soort accommodatie	Omschrijving
Gymnastieklokaal Nieuweschans	Bad-Nieuweschans	Gymnastieklokaal	Gymnastieklokaal
IJsvereniging Nieuweschans	Bad-Nieuweschans	Buitensport terreinen	Ijsbaan
LTC de Kanonniers	Bad-Nieuweschans	Buitensport gebouwen	Kantine
LTC de Kanonniers	Bad-Nieuweschans	Buitensport terreinen	Tennisbaan
Voetbalvereniging Nieuweschans	Bad-Nieuweschans	Buitensport gebouwen	Kantine
Voetbalvereniging Nieuweschans	Bad-Nieuweschans	Buitensport gebouwen	Kleedlokaal
Voetbalvereniging Nieuweschans	Bad-Nieuweschans	Buitensport terreinen	Voetbalvelden
IJsclub Beerta	Beerta	Buitensport terreinen	Clubgebouw
IJsclub Beerta	Beerta	Buitensport terreinen	Ijsbaan
LTC Amor	Beerta	Buitensport gebouwen	Kantine
LTC Amor	Beerta	Buitensport terreinen	Tennisbaan
Voetbalvereniging T.H.O.S.	Beerta	Buitensport gebouwen	Kantine
Voetbalvereniging T.H.O.S.	Beerta	Buitensport gebouwen	Kleedlokaal
Voetbalvereniging T.H.O.S.	Beerta	Buitensport terreinen	Voetbalvelden
Gymnastieklokaal Drieborg	Drieborg	Gymnastieklokaal	Gymnastieklokaal
IJsvereniging de Punt	Drieborg	Buitensport terreinen	Ijsbaan
Voetbalvereniging Drieborg	Drieborg	Buitensport gebouwen	Kantine
Voetbalvereniging Drieborg	Drieborg	Buitensport gebouwen	Kleedlokaal
Voetbalvereniging Drieborg	Drieborg	Buitensport terreinen	Voetbalvelden (veld 2)
Voetbalvereniging Drieborg	Drieborg	Buitensport terreinen	Voetbalvelden (hoofdveld)
IJsvereniging Finsterwolde	Finsterwolde	Buitensport terreinen	Ijsbaan
Sporthal De Hardenberg (inclusief horeca)	Finsterwolde	Sporthal	Sporthal
Voetbalvereniging B.N.C.	Finsterwolde	Buitensport gebouwen	Kantine
Voetbalvereniging B.N.C.	Finsterwolde	Buitensport gebouwen	Kleedlokaal
Voetbalvereniging B.N.C.	Finsterwolde	Buitensport terreinen	Voetbalvelden (hoofdveld)
Voetbalvereniging B.N.C.	Finsterwolde	Buitensport terreinen	Voetbalvelden (bij veld)
Zwembad De Hardenberg	Finsterwolde	Zwembad	Zwembad
IJsvereniging Graaf Adolf perceel 1	Heiligerlee	Buitensport terreinen	Ijsbaan
IJsvereniging Graaf Adolf perceel 2	Heiligerlee	Buitensport terreinen	Ijsbaan
Voetbalvereniging Heiligerlee	Heiligerlee	Buitensport gebouwen	Kantine
Voetbalvereniging Heiligerlee	Heiligerlee	Buitensport gebouwen	Kleedlokaal bij entree
Voetbalvereniging Heiligerlee	Heiligerlee	Buitensport terreinen	Voetbalvelden

Accommodatie	Plaats	Soort accommodatie	Omschrijving
IJsvereniging Eigen Kracht	Midwolda	Buitensport terreinen	Ijsbaan gebouw
IJsvereniging Eigen Kracht	Midwolda	Buitensport terreinen	Ijsbaan
Sporthal De Rietkraag	Midwolda	Sporthal	Sporthal
Tennisvereniging Nieske Meppers	Midwolda	Buitensport gebouwen	Kantine
Tennisvereniging Nieske Meppers	Midwolda	Buitensport terreinen	Tennisbaan
Voetbalvereniging M.O.V.V.	Midwolda	Buitensport gebouwen	Kantine
Voetbalvereniging M.O.V.V.	Midwolda	Buitensport gebouwen	Kleedlokaal
Voetbalvereniging M.O.V.V.	Midwolda	Buitensport terreinen	Voetbalvelden
IJsvereniging Nieuwolda	Nieuwolda	Buitensport terreinen	Kantine Ijsbaan
IJsvereniging Nieuwolda	Nieuwolda	Buitensport terreinen	Ijsbaan
Tennisvereniging TIOD	Nieuwolda	Buitensport gebouwen	Kantine
Tennisvereniging TIOD	Nieuwolda	Buitensport terreinen	Tennisbaan
Voetbalvereniging Nieuwolda	Nieuwolda	Buitensport gebouwen	Kantine
Voetbalvereniging Nieuwolda	Nieuwolda	Buitensport gebouwen	Kleedlokaal
Voetbalvereniging Nieuwolda	Nieuwolda	Buitensport terreinen	Voetbalvelden
Voetbalvereniging Oldambtster Boys	Nieuw-Scheemda	Buitensport gebouwen	Kantine
Voetbalvereniging Oldambtster Boys	Nieuw-Scheemda	Buitensport gebouwen	Kleedlokaal
Voetbalvereniging Oldambtster Boys	Nieuw-Scheemda	Buitensport terreinen	Voetbalvelden
Voetbalvereniging V.V.S.	Oostwold	Buitensport gebouwen	Kantine
Voetbalvereniging V.V.S.	Oostwold	Buitensport gebouwen	Kleedlokaal
Voetbalvereniging V.V.S.	Oostwold	Buitensport terreinen	Voetbalvelden
Gymlokaal in De Zwerm Scheemda	Scheemda	Gymnastieklokaal	Gymnastieklokaal
IJsvereniging Oldambt	Scheemda	Buitensport terreinen	Gebouwen ijsbaan
IJsvereniging Oldambt	Scheemda	Buitensport terreinen	Ijsbaan
Openluchtwembad De Ringberg	Scheemda	Zwembad	Zwembad
Sporthal Scheemda	Scheemda	Sporthal	Sporthal
TC Ready	Scheemda	Buitensport gebouwen	Kantine
TC Ready	Scheemda	Buitensport terreinen	Tennisbaan
Voetbalvereniging S.C. Scheemda	Scheemda	Buitensport gebouwen	Kantine
Voetbalvereniging S.C. Scheemda	Scheemda	Buitensport gebouwen	Kleedlokaal
Voetbalvereniging S.C. Scheemda	Scheemda	Buitensport terreinen	Voetbalvelden
Gymnastieklokaal Westerlee	Westerlee	Gymnastieklokaal	Gymnastieklokaal
IJsvereniging Westerlee	Westerlee	Buitensport terreinen	Ijsbaan
Voetbalvereniging Westerlee	Westerlee	Buitensport gebouwen	Kantine
Voetbalvereniging Westerlee	Westerlee	Buitensport gebouwen	Kleedlokaal
Voetbalvereniging Westerlee	Westerlee	Buitensport terreinen	Voetbalvelden

Accommodatie	Plaats	Soort accommodatie	Omschrijving
Aquilo	Winschoten	Buitensport terreinen	Atletiek complex
Flying birds	Winschoten	Buitensport terreinen	Fietscross/skeelerbaan
Gymnastieklokaal Beukenlaan	Winschoten	Gymnastieklokaal	Gymnastieklokaal
Gymnastieklokaal in De Stuwte Ws	Winschoten	Gymnastieklokaal	Gymnastieklokaal
Gymnastieklokaal Jachtlaan	Winschoten	Gymnastieklokaal	Gymnastieklokaal
Gymnastieklokaal Piet Heinlaan	Winschoten	Gymnastieklokaal	Gymnastieklokaal
Gymnastieklokaal Waterlelie	Winschoten	Gymnastieklokaal	Gymnastieklokaal
Hockey Club Winschoten (HCW)	Winschoten	Buitensport terreinen	Hockey veld
Hockey Club Winschoten (HCW)	Winschoten	Buitensport gebouwen	Kantine
Hockey Club Winschoten (HCW)	Winschoten	Buitensport gebouwen	Kleedlokaal
Honkbal en Softbal Club Winschoten (HSCW)	Winschoten	Buitensport terreinen	Honkbalveld
Honkbal en Softbal Club Winschoten (HSCW)	Winschoten	Buitensport gebouwen	Kantine
IJsbangebouw Stadspark	Winschoten	Buitensport gebouwen	Kantine
IJsvereniging Winschoten	Winschoten	Buitensport terreinen	IJsbaan
Korfbal vereniging Winschoten (KorWi)	Winschoten	Buitensport gebouwen	Kantine
Korfbal vereniging Winschoten (KorWi)	Winschoten	Buitensport gebouwen	Kleedlokaal
Korfbal vereniging Winschoten (KorWi)	Winschoten	Buitensport terreinen	Korfbalveld
LTC Sla Raak	Winschoten	Buitensport gebouwen	Kantine
LTC Sla Raak	Winschoten	Buitensport terreinen	Tennisbaan
Sport- en spelhal Winschoten	Winschoten	Sporthal	Sporthal
Sporthal Hamrikhal	Winschoten	Gymnastieklokaal	Gymnastieklokaal
Verenigingsgebouw Stadspark Ws	Winschoten	Buitensport gebouwen	Kantine
Voetbalvereniging Bato	Winschoten	Buitensport gebouwen	Kantine
Voetbalvereniging Bato	Winschoten	Buitensport gebouwen	Kleedlokaal
Voetbalvereniging Bato	Winschoten	Buitensport terreinen	Voetbalvelden
W.V.V	Winschoten	Buitensport gebouwen	Kantine
W.V.V	Winschoten	Buitensport gebouwen	Kleedlokaal
W.V.V	Winschoten	Buitensport terreinen	Voetbalvelden
WTTC	Winschoten	Buitensport gebouwen	Kantine
WTTC	Winschoten	Buitensport terreinen	Tennisbaan
Zwembad De Watertoren	Winschoten	Zwembad	Zwembad

NB : In dit overzicht alleen de kadastrale objecten van - of op terreinen van - de gemeente Oldambt

Bijlage 2

Aandachtspunten herijking beheersovereenkomsten

Alle oude overeenkomsten worden per direct opgezegd om per 1-1-2023 te worden vervangen door een eenduidige beheersovereenkomst. Bestaande juridische eigendomskwesties worden gerespecteerd.

In de nieuwe beheersovereenkomsten worden na juridische controle op rechtsgeldigheid – ten minste - de volgende zaken eenduidig geregeld.

1. Wie is (primair) de beheerder van de sportaccommodatie?
 - a. De gemeente indien de accommodatie voor meerdere doeleinden wordt ingezet.
 - b. De vereniging die hoofdgebruiker van de accommodatie is.
 - c. De onderwijsinstantie die hoofdgebruiker van de accommodatie is.
 - d. Een beheersorganisatie bestaande uit een vertegenwoordiging van gebruikers die samen hoofdgebruikers zijn van de accommodatie
2. Waar bestaat de accommodatie uit (onroerende zaken)
 - a. Juridisch eigendom van de gemeente
 - b. Juridisch eigendom van de gebruiker (bijv. opstallen)
3. De beheerder is verantwoordelijk voor al het onderhoud van de gehele accommodatie
 - a. Duiding openbare ruimte en niet openbare ruimte
 - i. De gemeente is verantwoordelijk voor de openbare ruimte
 - ii. De beheerder is verantwoordelijk voor de niet openbare ruimte
4. Controle op veiligheid en gezondheid
 - a. De beheerder is aansprakelijk voor de veiligheid en gezondheid van de gebruikers van de sportaccommodatie.
 - b. De beheerder dit hiervoor alle noodzakelijke maatregelen te treffen, waaronder een aansprakelijkheidsverzekering.
 - c. De gemeente controleert periodiek de in de beheersovereenkomst opgenomen onderdelen voor veiligheid en gezondheid
 - d. In de beheersovereenkomsten wordt duidelijk vastgelegd welk deel van het gebouwenonderhoud door de gebruikers uitgevoerd moet worden en welk deel door de gemeente (veiligheid/specifieke voorwaarden b.v. elektrische installaties, legionella beheer, etc.)